

Handläggare: Ariane Andersson
Telefon: 08-508 20 065

ÖVERSYN AV RESURSFÖRDELNINGSSYSTEM FÖR SOCIALPSYKIATRIN

Svar på remiss från socialroteln, kommunstyrelsen

FÖRSLAG TILL BESLUT

Vantörs stadsdelsnämnd åberopar förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2005-05-23 som svar på remissen om resursfördelningssystemet för socialpsykiatri.

Anders Lindström
Tf stadsdelsdirektör

Margaretha Selin
Chef för äldre- och
handikappomsorgen inkl.
socialpsykiatri

SAMMANFATTNING

Socialroteln vid kommunstyrelsen har remitterat Vantörs stadsdelsnämnd ett förslag till ett nytt resursfördelningssystem för socialpsykiatri. Enligt förslaget ska socialpsykiatri, till skillnad från tidigare, få en egen budget. Stadsdelsnämndernas resurstilldelning inom denna budget ska beräknas utifrån ett antal variabler. Jämfört med de strukturvariabler som ingick i det tidigare systemet har variabeln "andel bostäder i allmännyttan" ersatt variabeln "långtidsarbetslösa". Förvaltningen ifrågasätter om den nya resursfördelningsnyckeln fullt ut återspeglar kostnadsvariationerna som finns mellan olika stadsdelsnämnder. Förvaltningen anser dessutom att det är angeläget att stadsdelsnämnderna får kompensation för exceptionellt kostsamma placeringar. Vidare framhåller förvaltningen behovet av ytterligare incitament för utbyggnaden av boenden.

ÄRENDETS BEREDNING

Ärendet har beretts inom äldre- och handikappomsorgen inklusive socialpsykiatri i samarbete med individ- och familjeomsorgen.

BAKGRUND

Socialroteln vid kommunstyrelsen har remitterat samtliga stadsdelsnämnder en översyn av resursfördelningssystemet för socialpsykiatri. Remissen ska besvaras senast den 30 juni i år.

Stadsledningskontorets finansavdelning har genomfört översynen i samarbete med socialtjänstförvaltningen och utrednings- och statistikkontoret (USK). Vantörs stadsdelsförvaltning har tillsammans med stadsdelsförvaltningarna i Hässelby-Vällingby, Kungsholmen och Hägersten ingått i en arbetsgrupp.

Förslaget till ett nytt resursfördelningssystem, som översynen har resulterat i, innebär att vuxennyckeln inom individ- och familjeomsorgen delas i två delar: missbruksvården och socialpsykiatri. Socialpsykiatriens nettokostnadsram beräknas uppgå till 480 miljoner kronor. Jämfört med det tidigare systemet innebär det nya systemet att socialpsykiatri får ”en egen påse” och ingår inte längre i resursramen för vuxenvården inom individ- och familjeomsorgen.

Stadsdelsnämndernas resurser till socialpsykiatri föreslås fördelas enligt fem variabler som ska ha samma vikt.

- ? Andel bostäder i allmännyttan
- ? Andel förtidspensionärer i åldern 25 till 64 år
- ? Andel ensamstående låginkomsttagare (inkomst mindre än 120 000 kronor) utan barn och som är i åldern 30 till 64 år
- ? Andel sjukpenningförsäkrade i åldern 16 till 64 år med minst 15 sjukpenningdagar
- ? Andel med högst grund-/folkskola i åldern 25 till 64 år

Jämfört med det tidigare systemet har variabeln ”andel bostäder i allmännyttan” tillkommit. Variabeln ”långtidsarbetslösa” har utgått eftersom den enligt den statistiska analysen har liten påverkan på kostnaderna för socialpsykiatri.

Grunden för systemet är att fördelningsnycklarna ska vara så objektiva som möjligt och ta hänsyn till kostnadsvariationer mellan stadsdelsnämnderna, som beror på skillnader i

befolkningsstrukturen. Fördelningsnycklarna ska inte kunna påverkas av olika arbetsmetoder och stadsdelsnämnderna ska inte heller var för sig kunna påverka tilldelningen av resurser.

Jämfört med det nuvarande systemet innebär det nya förslaget för Vantörs stadsdelsnämnd en minskning från 28,4 till 27,8 miljoner kronor.

Det nya systemet föreslås gälla från och med 1 januari år 2006.

STADSDELSFÖRVALTNINGENS SYNPUNKTER

Vantörs stadsdelsförvaltning instämmer med de principer som ligger till grund för det nya resursfördelningssystemet och anser att det är positivt att socialpsykiatri får en "egen påse". Det senare kan skapa bättre förutsättningar för att följa upp hur resurserna fördelas.

Förvaltningens bedömning är att de föreslagna strukturvariablerna återspeglar kostnaderna för socialpsykiatri. Samtidigt ifrågasätter förvaltningen om de fullt ut kan förklara kostnadsvariationerna mellan stadsdelsnämnderna. Exempelvis tar systemet i variabeln "andelen sjukpenningförsäkrade i åldern 16 till 64 år med minst 15 sjukpenningdagar" inte hänsyn till områden som har en stort antal personer utanför socialförsäkringssystemet. Förvaltningen hade också gärna sett att systemet hade utgått från landstingets uppgifter om respektive stadsdelsområdes faktiska vårdtyngd för socialpsykiatri (dvs. uppgifter om antalet patienter inom öppen- och slutenvård). Även om översynen har funnit att detta inte är möjligt i nuläget anser förvaltningen att det är angeläget att fortsätta att se över om systemet kan kompletteras med den typen av uppgifter.

Enligt förvaltningen är det också angeläget att följa upp det sammanvägda resultatet av samtliga nu genomförda översyner av stadens resursfördelningsnycklar. Återkommer vissa stadsdelsnämnder bland dem som får minskad resurstilldelning och hur förhåller denna minskning sig till de totala kostnaderna för respektive nämnd?

Förvaltningen anser vidare att resursfördelningssystemet för socialpsykiatri behöver kompletteras ifråga om exceptionellt kostsamma placeringar och incitament för en utbyggnad av boenden.

Vantörs placeringar inom heldygnsomsorg för socialpsykiatri kostar i snitt 1 320 kronor per dygn och plats. Detta genomsnittsvärde inkluderar dock inte kostnaderna för två personer som förvaltningen har placerade på boenden som år 2005 kostar 5 000 kronor per dygn och plats. Enligt förvaltningens bedömning är det inte möjligt att finna något mindre kostsamt boende för dessa två personer eftersom deras behov är både komplicerade och omfattande. De två placeringarna motsvarar tillsammans en årskostnad om 3,65 miljoner kronor, vilket utgör 13 procent av budgeten för socialpsykiatri beräknat utifrån tilldelningen om 27,8 miljoner kronor.

Kostsamma placeringar är såväl ovanliga som ojämnt fördelade mellan stadsdelsförvaltningarna. Staden har uppskattningsvis cirka tio placeringar i de kostnadsnivåerna, varav två tillhör Vantör. För att stadens resurstilldelning ska uppfattas som rättvis, och för att kunna skapa förutsättningar för likvärdig vård och omsorg mellan stadsdelsområdena, anser förvaltningen att det bör utgå ekonomisk ersättning för denna typ av placeringar vid sidan av resursfördelningssystemet. Förslagsvis kan de exceptionella ärendena bedömas av en grupp handläggare som representerar flera förvaltningar och ersättas med reserverade medel.

Översynen har prövat om det ska ingå en särskild boendevariabel för att stimulera till ökad utbyggnad men översynen föreslår inte en sådan i nuläget. Förvaltningen anser dock att det är angeläget att fortsätta att se över hur bättre incitament kan tillskapas för utbyggnaden av boenden. Idag lämnas compensation för själva nybyggnationen och vissa investeringskostnader. Samtidigt innebär det för den stadsdelsnämnd som bygger ut en ökad risk för budgetunderskott till följd av tillfälligt lediga platser med mera. Detta kan motivera behovet av ytterligare stimulans för utbyggnad genom någon slags driftersättning.

I översynen framhålls att staden kontinuerligt och mer systematiskt bör inhämta uppgifter om behovet av särskilda boenden. Förvaltningen instämmer i att ett system för detta bör utvecklas. Uppgifter om hur många placeringar varje stadsdelsförvaltning har utanför sitt stadsdelsområde finns idag att tillgå genom paraplysystemet. Dessa uppgifter skulle kunna ses som ett mått på behovet av utbyggnad. Vantörs socialpsykiatri har strax över tio personer som bor utanför stadsdelsområdet. Detta återspeglar dock inte utbyggnadsbehovet eftersom de av olika skäl inte är aktuella för att flytta tillbaka. Således finns det behov av andra metoder för att fånga upp utbyggnadsbehovet.

Förvaltningen föreslår att nämnden återoppar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från socialroteln.

BILAGOR

1. Remiss av översyn av resursfördelningssystem för socialpsykiatri